

ZWIĄZEK
MIAST
POLSKICH

SPRAWOZDANIE Z WYKONANIA BUDŻETU ZWIĄZKU W 2019 ROKU

Poznań, 14 lutego 2020

Wprowadzenie

Począwszy od roku 2013 roku finanse Związku są w przeważającej części oparte na środkach pozyskiwanych z różnych programów, a nie ze składek członkowskich. Realizowane projekty mają różny harmonogram przekazywania dotacji oraz odmienne zasady rozliczania. W najbardziej niekorzystnym układzie ma miejsce refinansowanie „z dołu”, co powoduje konieczność korzystania z kredytu. Kredyt jest też podstawą finansowania Związku w I kwartale każdego roku, ponieważ termin płatności składek członkowskich upływa 31 marca.

Największy wpływ na finanse Związku mają kolejne **projekty norweskie**. Wysoka ocena ich realizacji powoduje, że trzeci raz z rzędu jesteśmy beneficjentem projektu predefiniowanego (z góry wpisanego do programu międzyrządowego przez stronę norweską, oczywiście przy akceptacji strony polskiej). Niestety perturbacje w uruchamianiu obecnego programu stanowiły utrudnienie w roku 2018 - zaplanowane na ten rok rozpoczęcie największego w historii Związku projektu, który dotyczy wdrażania polityki rozwoju miast, rozpoczęło się w maju 2019 r., z blisko półtorarocznym opóźnieniem.

Przychody Związku, osiągnięte w roku 2019 były ponad dwukrotnie wyższe niż w poprzednich latach: **dzięki projektowi norweskiemu przekroczyły 23 mln zł.**

Dochody ze składek członkowskich (nasze „**dochody własne**”), w tym składki opłacone na poczet 2020 roku, wzrosły niemal o 10% i przekroczyły kwotę 4,6 mln zł., **stanowiąc** w ub.r. tylko 20% przychodów.

Dynamika tego wskaźnika jest następująca:

Rok	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Udział składek (%)	49	42	45	38	42	35	38	50	51	42	40	20

Dzięki realizowanym projektom pozyskane z różnych źródeł w roku 2019 **dotacje stanowiły ponad 76% środków, z których finansujemy funkcjonowanie Związku.**

Budżet jest w ten sposób z jednej strony mniej autonomiczny, z drugiej jednak pozwala znacząco poszerzyć zakres działalności Związku oraz sfinansować część kosztów ogólnych (w tym płac pracowników Biura) i administracyjnych w ramach realizowanych projektów.

Wszystkie projekty są **programowane dla miast i realizowane wspólnie z miastami.**

Trzeba zaznaczyć, że odmienne zasady rozliczania projektów utrudniają planowanie budżetu, a nawet dokonywanie korekt w ciągu roku. Zarząd, który otrzymywał co kwartał informację o bieżącym wykonaniu budżetu, skorygował budżet jeden raz (wynikowo), w granicach posiadanych upoważnień. Plan po zmianach i wykonanie są przedstawione w tabeli zamieszczonej na końcu sprawozdania

Przychody

Skorygowany plan przychodów Związku na rok 2019 przewidywał, że wyniosą one **23,38 mln zł**, z czego **4,6 mln** miało pochodzić ze składek członkowskich, **17,9 mln zł** - z dotacji na realizowane projekty, a **0,8 mln** z innych źródeł, z których największym jest pozostałość z 2018 roku na subkontach projektowych.

Łącznie przychody budżetu ZMP wyniosły w 2019 roku **23,4 mln zł**.

Wykonanie planu przychodów wyniosło:

- 117,5 % w relacji do planu pierwotnego, opiewającego na 19,9 mln zł,
- 100,07 % w stosunku do planu skorygowanego w ciągu roku.

Składki członkowskie zostały opłacone przez wszystkie miasta. Po raz kolejny **nie ma żadnych zaległości** ze strony miast. Ta regularność w opłacaniu składek utrzymuje się od lat (od 2000 roku zaległość nigdy nie przekroczyła 1%).

Niewielkie różnice pomiędzy skorygowanym planem a ostatecznym wykonaniem przychodów wystąpiły w trzech pozycjach. Zostały one wykonane:

- w pozycji „Wpływy za udział w konferencjach, ZO, komisjach itp.” - **w 97,3 %**;
- w poz. „Przychody finansowe” - **w 64,0 %** (środki na subkontach projektowych są nieoprocentowane);
- w pozycji „Dotacje, granty” - **w 99,87 %**;

Środki oznaczone jako „**Dotacje , granty**” są przeznaczone wyłącznie na konkretne projekty. Część z nich wpływa w formie zaliczek na subkonta projektów i nie mogą one być wydatkowane na inne działania (stąd znaczna **pozostałość na kontach bankowych** w rozliczeniu 2019 roku).

Koszty

Plan kosztów na rok 2019 zakładał ich wykonanie na poziomie **19,4 mln zł**, który później Zarząd skorygował do **18,6 mln zł**. Ostatecznie koszty funkcjonowania Związku w ub. r. wyniosły **17.8 tys. zł** (**95,7%** skorygowanego planu). W relacji do faktycznie uzyskanych przychodów wydatki wyniosły 76,2%.

Bezpośrednie koszty wykonania zadań statutowych wyniosły **15.033 tys. zł** (95,5% planu), a **koszty obsługi** wykonania zadań statutowych – **2.785 tys. zł** (96,6 % planu).

Koszty obsługi funkcjonowania Związku wyniosły więc **15,6 %** (w poprzednich latach 30 - 39%) **ogółu wydatków**, w tym **koszty osobowe** wraz z nagrodami i pochodnymi (2.115 tys. zł) - **11,9% wszystkich kosztów**. Skorygowany plan **kosztów osobowych** wykonano w 99,1%. Refundacja kosztów osobowych pracowników Biura z projektów w 2019 r. wyniosła **1.718 tys.** (w poprzednich latach 440 - 740 tys. zł). Dynamikę udziału kosztów obsługi przedstawia poniższa tabela (różnice w kolejnych latach wynikają z różnego poziomu dofinansowania projektów z dotacji):

Rok	2008	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Koszty obsługi (%)	31,0	28,0	25,2	31,4	23,3	28,5	29,9	38,9	29,7	32,3	15,6
Koszty osobowe (%)	21,5	19,1	17,7	22,7	16,8	20,4	24,1	29,8	22,9	25,4	11,9
Refundacja płac (tys. zł)	bd	bd	bd	529	711	719	443	598	737	684	1.718

Trzeba podkreślić, że większość „kosztów obsługi wykonania zadań statutowych” w naszym planie kont to - w rozumieniu przepisów - także koszty realizacji tych zadań (w tym płace, materiały itp.). Faktyczne koszty **administracyjno-biurowe** to **1.073 tys. zł (6,0% wszystkich kosztów)** i kształtują się następująco:

- 510,8 tys. zł - płace z pochodnymi (księgowość, kadry, sekretariat, obsługa techniczna),
- 267,5 tys. zł - czynsz za lokal Biura i zakup wyposażenia,
- 55,3 tys. zł - materiały i energia,
- 57,7 tys. zł - usługi pocztowe i telekomunikacyjne,
- 181,7 tys. zł - pozostałe usługi (leasing samochodu, serwisy, internet itp.).

Oczywiście jest to podział umowny: zdecydowana większość tych wydatków **jest związana bezpośrednio z realizacją zadań statutowych.**

W zestawieniu kosztów **wyjaśnienia wymagają** następujące **pozycje:**

a) **Składka CEMR** za lata 2017-2018 została uregulowana w 1/3. Pozostała do spłaty kwota została w części umorzona, a w części rozłożona na trzy raty, płatne w latach 2019-2021.

W roku 2019 uregulowano I ratę zobowiązania w wysokości 57.788 zł (powiększoną o różnice kursowe). Pozostałą część zobowiązań, po wycenie bilansowej, ujęto w wysokości 55.906 zł jako zobowiązania krótkoterminowe – z terminem spłaty do dnia 30.04.2020, natomiast ostatnią ratę w kwocie 55.901 zł jako zobowiązania długoterminowe – z terminem spłaty w roku 2021.

Ponadto w ub. roku dokonano płatności 2 transz składki za rok 2019 w łącznej wysokości 214.281 zł. Do uregulowania pozostała ostatnia rata za rok 2019 w wysokości 103.426 zł.

b) Koszty **konferencji i innych wydarzeń**, które wyniosły **149,9 tys. zł (99,97% planu)**, zostały poniesione m.in. na następujące działania:

➤ Udział przedstawicieli miast członkowskich w:

- Święcie Wolności i Solidarności w Gdańsku – 38,4 tys. zł,
- Konferencji GDAŃSK 2019 – 12,6 tys. zł,
- Kongresie Regionów we Wrocławiu 2019 – 26,4 tys. zł,
- Kongresie Polityki Miejskiej w Kielcach – 13,7 tys. zł;

➤ Zorganizowane przez Związek we współpracy z miastami:

- Kongres Małych i Średnich Miast w Wałbrzychu – 9,5 tys. zł
- Konferencję „Rozwój miast a ich granice administracyjne” w Opolu – 9,2 tys. zł
- 4 seminaria „Wyzwania Oświaty Samorządowej” – 5,9 tys. zł,
- Debatę Oświatowa, Warszawa, 11.04.2019 – 6,3 tys. zł;

➤ Dofinansowaliśmy także:

- Drużynę Piłkarzy Burmistrzów i Prezydentów Miast – 7,9 tys. zł,
- XX edycję Konkursu o Puchar Recyklingu w Warszawie – 1,2 tys. zł,
- Festiwal Kolęd i Pastorałek w Będzinie – 5,0 tys. zł,
- Mistrzostwa Samorządowców w Piłce Siatkowej w Redzie – 3,0 tys. zł,
- Mistrzostwa Polski Samorządowców w Tenisie Ziemnym w Koninie – 4,0 tys. zł,
- Projekt „Polsko-Niemieckie Partnerstwa Miast” – 6,8 tys. zł.

c) W 2019 r. koszty posiedzeń organów Związku wyniosły **323,8 tys.**, z tego:

- koszty posiedzenia Zgromadzenia Ogólnego – 188,2 tys. zł,
- koszty posiedzeń Zarządu – 112,3 tys. zł,
- koszty posiedzeń komisji (miasta goszczące biorą część kosztów na siebie) – 23,3 tys. zł.

d) Wydatki na **ekspertyzy i opracowania oraz doradztwo prawne** zostały wykonane w **93,5%** planu, osiągając kwotę **187,0 tys. zł** (są one zlecane dla wsparcia stanowisk Związku w sprawach legislacyjnych albo w sprawach zgłaszanych przez miasta członkowskie, mających znaczenie powszechne a nie jednostkowe). Najważniejsze z nich to:

- Ekspertyza prawna z 10 stycznia 2019 r. ws. możliwości stosowania zamówień in-house na gruncie ustawy Prawo zamówień publicznych w przypadku wspólnej realizacji zadań publicznych przez gminy - 27,0 tys. zł
- Ekspertyza prawna z 30 stycznia 2019 r. ws. założeń modelu prawnego wynagradzania pracowników samorządowych z wyboru na szczeblu gminnym (projekt ustawy) – 43,0 tys. zł
- Opinia prawna z 6 maja 2019 r. dotycząca sporządzenia projektu nowelizacji przepisów ustawy o podatkach i opłatach lokalnych wraz z uzasadnieniem – 9,8 tys. zł
- Opinia prawna z 27 czerwca 2019 r. ws. określenia organu nadzoru właściwego w sprawach dotyczących budżetu obywatelskiego, a także organu gminy właściwego do określenia wielkości środków przeznaczonych do podziału w ramach budżetu obywatelskiego- 6,2 tys. zł
- Opinia prawna z 29 sierpnia 2019 r. ws. terminu wejścia w życie nowododanego art. 6c ust. 2c ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach w brzmieniu nadanym jej ustawą z dnia 19 lipca 2019 roku o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach – 27, 1tys. zł
- Opinia prawna z 24 września 2019 r. ws. określenia dopuszczalnego zakresu przedmiotowego uchwały w sprawie szczegółowych wymogów dotyczących raportu o stanie gminy- 20,0 tys. zł
- Inne usługi i doradztwo prawne – 53,9 tys. zł.

Należy dodać, że istotna część opracowań powstaje w ramach realizowanych projektów, dlatego nie są one ujęte w powyższym zestawieniu.

e) W związku z realizacją przyjętej przez Zarząd strategii budowania relacji Związku oraz zaplanowanej kampanii dotyczącej priorytetów legislacyjnych ZMP, zaplanowano wydatki na ten cel w kwocie 320 tys. zł. Łączne, zmniejszone do **265 tys. zł** koszty w tej pozycji w budżecie (wizerunek miast i Związku, kampania informacyjno-edukacyjna) zostały wykonane w kwocie **255,8 tys. zł** (96,5%), z przeznaczeniem na:

- Druk, kolportaż, przygotowanie wydań cyfrowych kwartalnika „Rozwój i Środowisko” – 24,9 tys. zł
- kampanie promocyjne w mediach społecznościowych – 26,0 tys. zł
- materiały video – 37,0 tys. zł,
- ulepszenie strony internetowej – I etap – 9,5 tys. zł
- monitorowanie mediów – 5,5 tys. zł
- notesy – 20,0 tys. zł
- pozostałe (w tym: druk roll up, wizytówek, wysyłka sms, itp.) – 3,3 tys. zł
- Debata o finansowaniu JST - RZECZPOSPOLITA – 24,6 tys. zł
- Przygotowanie materiałów do ogólnopolskiej kampanii informacyjnej i kampanii lokalnych nt. priorytetów legislacyjnych ZMP oraz opracowanie strategii mediowej dla kampanii wizerunkowej „Jedno dla wszystkich, wszystkie dla jednego” – 61,0 tys. zł
- Przygotowanie i realizacja debat społecznych związanych z priorytetami legislacyjnymi – 18,9 tys. zł
- Spotkanie autorskie Charlesa Montgomery z mediami i środowiskiem samorządowym – 25,1 tys. zł.

Wynik

W r. 2019 **na kontach bankowych** pozostało **6.416,7 tys. zł**, w tym 256,7 tys. zł na koncie ogólnym i w kasie. Mimo to musieliśmy na końcu roku zwiększyć stopień wykorzystania kredytu odnawialnego, ze względu na harmonogram rozliczeń realizowanych projektów.

Należności krótkoterminowe wynoszą **1.630,1 tys. zł**, w tym:

- a) należności od kontrahentów – **21,6 tys. zł**, w tym:
  - **18,5 tys. zł** – należność za realizację projektu URBACT w roku 2019,
  - **3,1 tys. zł** – nieuiszczone opłaty bieżące.
- b) należności z tytułu korekt ZUS, rozliczeń z pracownikami itp. – **11,6 tys. zł**
- c) zaliczka wypłacona OECD na podstawie umowy ZMP/54/2019 z dnia 14.06.2019 r., na realizację zadań OECD w ramach projektu predefiniowanego NOR 5 – **1.596,9 tys. zł**.

Zobowiązania długoterminowe (zaległe składki CEMR płatne w r. 2021) wynoszą **55,9 tys. zł**.

Zobowiązania krótkoterminowe wyniosły na końcu roku ogółem **1.510,8 tys. zł**, w tym:

- a) kredyt odnawialny – **839,4 tys. zł**;
- b) zobowiązania ZMP – **643,3 tys. zł**, z czego:
  - **19,7 tys. zł** – rachunki i rozliczenia bieżące z terminem płatności w styczniu 2019 r.,
  - **16,7 tys. zł** – rozliczenia publiczno-prawne za grudzień, płatne w styczniu 2019 r.,
  - **19,7 tys. zł** – rozliczenia z pracownikami z tytułu delegacji, zaliczek, wynagrodzeń itp.,
  - **427,9 tys. zł** – zobowiązania wobec partnerów w projektach - płatne w styczniu 2019 r.,
  - **103,4 tys. zł** – składka CEMR za rok 2019 (III rata),
  - **55,9 tys. zł** – składka CEMR za rok 2017/2018 płatna w roku 2020.
- c) środki Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych – **28,1 tys. zł**.

Wynik bilansowy w poszczególnych latach wynosił:

- 2012 r.	– 486 508 zł
- 2013 r.	+ 346 632 zł
- 2014r.	+ 204 619 zł.
- 2015 r.	+ 100 164 zł
- 2016 r.	– 373 469 zł
- 2017 r.	– 534 806 zł
- 2018 r.	– 7 374 zł
- 2019 r.	+ 354 786 zł

W II kwartale 2019 r. rozpoczęła się realizacja **projektu predefiniowanego**, finansowanego ze środków Mechanizmu Finansowego EOG. Jego realizacja umożliwi stabilizację finansów Związku do końca roku 2020.

W projekcie budżetu na 2020 r. zaplanowano **oszczędności**, które - przy dobrym wykorzystaniu grantów - umożliwią przywrócenie równowagi finansowej Związku, jednak nadal przy wykorzystaniu kredytu odnawialnego. Stopień jego wykorzystania będzie zależał od harmonogramu płatności środków grantowych, który jest niemożliwy do dokładnego zaplanowania (często występują w nim niezależne od nas przesunięcia i opóźnienia).

WYKONANIE BUDŻETU ZWIĄZKU MIAST POLSKICH W ROKU 2019

Pozycja	Wykonanie 2018	Plan na 2019 po zmianach	Wykonanie 31.12.2019	% wykonania
A. Przychody z działalności statutowej ogółem	10 716 325	23 377 732	23 395 126	100,07
<i>w tym:</i>				
I. Składki członkowskie określone Statutem	4 285 634	4 640 644	4 640 644	100,00
<i>w tym składki na poczet przyszłego roku</i>	36 480		42 858	
II. Inne przychody określone Statutem	6 394 211	18 737 088	18 711 624	99,86
<i>w tym:</i>				
opłata na organizację kampanii informacyjno-edukacyjnej miast	488 030	0	0	0,00
dotacje, granty	3 986 663	17 920 000	17 896 623	99,87
wpływy za udział w konferencjach, ZO, komisjach itp.	42 597	54 722	53 227	97,27
przychody finansowe (odsetki bankowe, różnice kursowe)	6 311	1 645	1 053	64,00
należności z roku ubiegłego + zaległe składki	26 600	179 685	179 685	100,00
pozostałość z ubiegłego roku na rachunku bankowym	1 844 010	581 036	581 036	100,00
B. Koszty ogółem	10 131 735	18 628 960	17 817 838	95,65
<i>w tym:</i>				
I. Koszty bezpośrednie wykonania zadań statutowych	6 854 889	15 746 760	15 033 251	95,47
pokrycie zobowiązań z roku ubiegłego	259 422	112 449	112 449	100,00
spłata kredytu krótkoterminowego + odsetki + różnice kursowe	1 097 479	1 110 000	1 103 903	99,45
składka CEMR	103 223	313 311	214 281	68,39
delegacje krajowe, transport, ryczałty	96 298	115 000	109 814	95,49
delegacje zagraniczne	19 722	21 000	20 440	97,33
koszty posiedzeń organów Związku (ZO, Zarząd, komisje)	180 105	330 000	323 874	98,14
konferencje, szkolenia itp.	100 701	150 000	149 954	99,97
ekspertyzy, opracowania, tłumaczenia, doradztwo prawne	207 657	200 000	187 061	93,53
umowy – zlecenia	36 000	50 000	42 250	84,50
koszty działalności dotowanej dotacjami/grantami	3 992 273	13 000 000	12 462 844	95,87
udział własny działalności dotowanej dotacjami/grantami	71 005	80 000	50 550	63,19
wizerunek miast i Związku, kampania informacyjno-edukacyjna	691 005	265 000	255 831	96,54
II. Koszty obsługi wykonania zadań statutowych	3 276 846	2 882 200	2 784 588	96,61
<i>w tym:</i>				
materiały i energia	66 403	63 000	55 386	87,91
usługi telekomunikacyjne i pocztowe	57 213	61 000	57 795	94,75
pozostałe usługi	174 250	190 000	181 729	95,65
wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń	2 318 307	1 850 000	1 814 468	98,08
nagroda roczna oraz nagrody jubileuszowe	255 450	300 000	300 028	100,01
wyposażenie biura	14 915	65 000	25 799	39,69
czynsz za lokal Biura ZMP	333 409	245 000	241 755	98,68
odpis na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych	47 747	95 200	95 141	99,94
provizje bankowe, podatki i inne opłaty	9 152	13 000	12 488	96,06
Nadwyżka przychodów na kosztami (+) / kosztów nad przychodami (-)	584 590	4 748 772	5 577 288	
pozostałość na rachunkach bankowych / różnica	581 036		6 416 672	
należności (w tym URBACT - 18.522,72; OECE -1.596.937,50)	179 685		1 630 078	
zobowiązania bieżące (grudzień - płatność w roku następnym)	44 024		56 140	
zobowiązania wobec partnerów (projekty)	11 974		427 866	
składka CEMR za 2019 r. (III rata)			103 426	
składka CEMR za 2017-2018 r. - do zapłaty w latach 2020-2021	169 347		111 807	
kredyt obrotowy odnawialny na okres 2016-2019 (debet na rachunku)	1 075 012		839 383	